

Orijinal Soru: Temel Bilimler 83

83. Prostat adenokarsinomu hematogen yolla aşağıdaki bölgelerden hangisinin daha sık metastaz yapar?

- A) Seminal vezikül
- B) Mesane
- C) Akciğer
- D) Paraaortik lenf nodülleri
- E) Vertebra

Doğru Cevap:E

KAMP NOTLARIMIZDAN REFERANSLAR

İLGİLİ NOTLAR

130

TUS HAZIRLIK MERKEZLERİ

PROSTAT KANSERİ

- Erkeklerde **en sık görülen malign** organ tümördür.
- 65-75 yaş arası pik yapar.

Etyoloji

- Aşırı yağlı yiyecek, kömürde pişmiş kırmızı et ve **androjenler** rol oynar.
- Prostat kanserinde en çok genetik değişiklik **TPRSS2-ETS füzyon geni** ve **PI3K/AKT sinyal yolağında artıştır.**
- **Lökopenler** (domateste bol miktarda bulunur), **soya ürünleri ve vitamin D** koruyucudur.

Morfoloji

- **%70 periferik zonda** (posterior) olur ve bu yüzden **rektal palpasyonla** hissedilebilmektedir. Bası semptomları az görülür.
- Bölgesel lenf nodlarına erkenden metastaz olabilir. Çevre dokulara, mesane duvarına yayılabilir fakat **Denonvillier fasyası** tümörün posterioara doğru rektuma yayılımını engeller.
- Mikroskopik olarak çoğu **asiner adenokarsinomdur.**
- Histolojik derecelendirmesi, prognozla yakından ilişkili olan **Gleason skorlaması** ile yapılır. Gleason skoru **2-10 arası** değişir ve rakam büyüdükçe prognoz kötüleşir.
- Gleason skorlamasında **histolojik tümör gland formasyonu** (büyüme paterni) bakılır.
- Patolojide glandlar **tek katlı kübik veya kolumnar epitelle** döşelidir.

Temel Bilimler 83. soru
Tusdata Patoloji Kamp Notu 1. Fasikül Sayfa 130

Klinik Özellikler

- Kemik metastazları (özellikle vertebra) siktir ve **osteolitik** ya da daha da sık olarak **osteoblastik** natürde olabilirler.
- Osteoblastik metastaz varlığı erkekte **ilerlemiş prostat kanseri** için tipiktir.
- **Serum prostat-spesifik antijen ölçümü (PSA)** erken prostat kanser teşhisi için sık kullanılır.
- **PAP (asit fosfataz)** da tanıda kullanılabilir.
- **Alfa-methylacyl-CoA racemase (AMACR)** prostat kanserli dokuya spesifik olan bir boyadır.
- Kesin tanı rektumdan girilerek yapılan **iğne biyopsisi** ile konur.
- En kötü prostat kanser tipi **küçük hücreli (nöroendokrin) kanserdir.**

Temel Bilimler 83. soru

Tusdata Küçük Stajlar Kamp Notu 1. Fasikül Sayfa 212

- ✓ **Lenfatik metastaz en sık obturatuvar lenf düğümleri** zincirinde tanımlanır.
- ✓ Çoğu zaman en çok **lomber omurganın tutulumuyla birlikte** aksiyal iskelet kemiklerinde uzak metastazlar **görülür.**
- ✓ **Diğer en sık tutulan alanlar; azalan sırayla proksimal femur, pelvis, torasik omurga, kostalar, sternum, kafatası ve humerus'tur.**
- ✓ **Metastatik prostat kanserinin kemik lezyonları** tipik olarak osteoplastiktir.

Gleason Grade'leme Sistemi

- ✓ Bu, mikroskop altında glandüler yapının diferansiyasyonuna göre yapılan bir sistemdir.
- ✓ Bu sistemde patolojiler en sık görülen kanser kalıbına primer dereceyi, ikinci en sık görülen kalıba da sekonder dereceyi verirler.
- ✓ Böylelikle, dereceler 1-5 aralığında iken toplam skorlama 2-10 arasında olmuş olur.
- ✓ Burada en önemli konu, toplamı 7 olanlardan (primer+sekonder); (4+3) olanlar daha kötü prognozlu iken (3+4) olanlar daha iyi prognozludur.
- ✓ PSA, kansere spesifik değildir.
- ✓ BPH, üretra enstrümantasyonu ve enfeksiyon, zorlu prostat masajı ve prostat infarktında da artar.
- ✓ PSA'nın kanseri daha çok düşündüğü durumlar PSA'nın hızlı artması, prostat dansitesi artması (hacim az iken PSA'nın yüksek olması), yaşa göre düzeltilmiş değerler (yaşla artar), etnik köken, moleküler formlardır.
- ✓ PSA özellikle metastatik hastalığı ve nüksleri takip ve göstermede yardımcıdır.

Klinik Bulgular

- ✓ Erken evre prostat kanserli çoğu hasta asemptomatiktir.

Tedavi
Lokalize Hastalık

- Dikkatli gözlem ve etkin gözetim – **Lokal kanser, ilerleme gösterebilmesine rağmen erken evre prostat kanserinde dikkatli gözlemlerle 10. yıllarda hastalığa özgü mortalite genellikle düşük düzeyde olup %4 ile %15 arasında değişmektedir.**
- **Radikal prostatektomi**
- Radyoterapi (eksternal radyoterapi)
- Kriyocerrahi ve yüksek yoğunluklu odaklanmış ultrasonografi (HIFU)

Metastatik Hastalık

- **Başlangıç hormonal tedavi** – Prostat kanserine bağlı **ölüm** neredeyse değişmez **şekilde** metastatik hastalık kontrolündeki başarısızlığının bir sonucu olduğu için **çalışmalar** büyük **ölçüde** uzak hastalığın kontrolünü artırmaya odaklanmıştır.

Temel Bilimler 83. soru
 Tusdata Küçük Stajlar Kamp Notu 1. Fasikül Sayfa 212

- ✓ **Lenfatik metastaz en sık obturatuvar lenf düğümleri** zincirinde tanımlanır.
- ✓ Çoğu zaman en çok **lomber omurganın tutulumuyla birlikte** aksiyal iskelet kemiklerinde uzak metastazlar **görülür.**
- ✓ **Diğer en sık tutulan alanlar; azalan sırayla proksimal femur, pelvis, torasik omurga, kostalar, sternum, kafatası ve humerus'tur.**
- ✓ **Metastatik prostat kanserinin kemik lezyonları** tipik olarak osteoplastiktir.

Gleason Grade'leme Sistemi

- ✓ Bu, mikroskop altında glandüler yapının diferansiyasyonuna göre yapılan bir sistemdir.
- ✓ Bu sistemde patolojiler en sık görülen kanser kalıbına primer dereceyi, ikinci en sık görülen kalıba da sekonder dereceyi verirler.
- ✓ Böylelikle, dereceler 1-5 aralığında iken toplam skorlama 2-10 arasında olmuş olur.
- ✓ Burada en önemli konu, toplamı 7 olanlardan (primer+sekonder); (4+3) olanlar daha kötü prognozlu iken (3+4) olanlar daha iyi prognozludur.
- ✓ PSA, kansere spesifik değildir.
- ✓ BPH, üretra enstrümantasyonu ve enfeksiyon, zorlu prostat masajı ve prostat infarktında da artar.
- ✓ PSA'nın kanseri daha çok düşündüğü durumlar PSA'nın hızlı artması, prostat dansitesi artması (hacim az iken PSA'nın yüksek olması), yaşa göre düzeltilmiş değerler (yaşla artar), etnik köken, moleküler formlardır.
- ✓ PSA özellikle metastatik hastalığı ve nüksleri takip ve göstermede yardımcıdır.

Klinik Bulgular

- ✓ Erken evre prostat kanserli çoğu hasta asemptomatiktir.

Tedavi

Lokalize Hastalık

- Dikkatli gözlem ve etkin gözetim – **Lokal kanser, ilerleme gösterebilmesine rağmen erken evre prostat kanserinde dikkatli gözlemlerle 10. yıllarda hastalığa özgü mortalite genellikle düşük düzeyde olup %4 ile %15 arasında değişmektedir.**
- **Radikal prostatektomi**
- Radyoterapi (eksternal radyoterapi)
- Kriyocerrahi ve yüksek yoğunluklu odaklanmış ultrasonografi (HIFU)

Metastatik Hastalık

- **Başlangıç hormonal tedavi** – Prostat kanserine bağlı **ölüm** neredeyse değişmez **şekilde** metastatik hastalık kontrolündeki başarısızlığının bir sonucu olduğu için **çalışmalar** büyük **ölçüde** uzak hastalığın kontrolünü artırmaya odaklanmıştır.